

نگاهی گذرا به انتخابات 2019 ترکیه

انتخابات 31 مارس 2019 (11 فروردین 98) ترکیه را شاید بتوان نقطه عطفی در آرایش نیروها و احزاب سیاسی در این کشور به شمار آورد. این موضوع به حدی جدی است که به اعتقاد برخی از کارشناسان حتی ممکن است آینده سیاسی این کشور را نیز دستخوش برخی تغییرات عمده کند.

به گزارش آران نیوز: درصد مشارکت مردم در این انتخابات که به طور عمده میان دو جریان ائتلافی «جمهور» متشکل از حزب عدالت و توسعه به رهبری رجب طیب اردوغان رئیس جمهوری ترکیه و حزب حرکت ملی به رهبری دولت باغچه لی از یک سو و ائتلاف «ملت» متشکل از حزب جمهوری خواه خلق به رهبری کمال قلیچدار اوغلو و حزب نیک به رهبری خانم مرال آک شنر از سوی دیگر در جریان بود، حدود 84/64 درصد اعلام شده است.

احزاب مربوط به دو جریان عمده نیز که حدود 90 درصد آرای مردمی را از آن خود کردند، هر یک به ترتیب؛ (AKP) حزب عدالت و توسعه 44/33 درصد، (MHP) حزب حرکت ملی 33/7 درصد، (CHP) حزب جمهوری خواه خلق 30/12 درصد، (İYİ Parti) حزب نیک 7/45 درصد و حزب دمکراتیک خلق ها (HDP) حزب متعلق به کردها نیز 4/24 درصد و سایر احزاب کوچک به همراه نامزدهای مستقل در مجموع 6/55 درصد آرای مردمی را از آن خود کردند.

بر اساس آخرین گزارش منتشره از شورای عالی برگزاری انتخابات ترکیه 57 میلیون و 93 هزار و 410 نفر واجد شرایط رای دادن بودند که از این تعداد 48 میلیون و 340 هزار و 184 رای مآخوذه از 194 هزار و 678 صندوق استخراج شد که از این تعداد 46 میلیون و 431 هزار و 717 رای معتبر تشخیص داده شد.

البته در این نتایج ممکن است تغییراتی رخ دهد که به نظر می رسد میزان آن زیاد چشمگیر نباشد.

گرچه میزان آرای حزب حاکم و ائتلاف مربوط به جمهور نشان از برنده بودن این ائتلاف دارد، اما واگذاری دو شهرداری مهم شهرهای آنکارا پایتخت و استانبول به عنوان بزرگترین استان و شهر ترکیه و نبض اقتصادی این کشور به جناح مخالف یعنی ائتلاف ملت حکایت از آن دارد که موقعیت حزب حاکم آک در نظام سیاسی ترکیه آنگونه هم که به نظر می رسد محکم نیست و هر اتفاقی نیز ممکن است در پایداری این حزب و ائتلاف جمهور در آینده رخ دهد.

نگاهی گذرا به آرای مآخوذه و معتبر در مثلا شهر آنکارا که انتظار می رفت حزب حاکم اکثریت آن را جذب کند اما این گونه نشد، نشان می دهد که حزب مخالف جمهوری خواه ترکیه با کسب 50/93 درصد آرا در قبال 47/12 درصد رای حزب حاکم و کسب کرسی شهرداری این شهر مهم، گرچه با اختلاف تنها اندکی بیشتر از 3 درصد آرا برنده انتخابات این شهر شد و شاید به نظر بسیاری از کارشناسان این میزان نمی تواند گویای افت شدید میزان محبوبیت حزب آک باشد، اما نباید فراموش کرد که حزب عدالت و توسعه در انتخابات گذشته با همین میزان اختلاف در آرای کل توانست قدرت را در ترکیه به دست بگیرد.

از سوی دیگر افزایش آرای احزاب رقیب نیز این نکته را به اثبات می رساند که آنها توانسته اند آرای موافقان حزب حاکم را از آن خود کنند. به عبارت دیگر این احزاب مخالف نبودند که آرایشان زیاد شده بلکه این حزب حاکم آک بوده که آرایش افت کرده و هنر احزاب رقیب فقط جذب این آرا بوده است.

در استانبول نیز نماینده حزب حاکم یعنی بینالی یلیدریم نخست وزیر سابق و نامزد ائتلاف جمهور تنها با اختلاف 25/ درصد عرصه رقابت را به رقیب خود اکرم امام اوغلو نامزد ائتلاف ملت واگذار کرد. این موضوع نیز رقابت تنگاتنگ و پایاپای این دو ائتلاف را در بزرگترین حوزه انتخاباتی ترکیه نشان می دهد که اگر این میزان از محبوبیت برای هر یک از طرفین به سایر نقاط طرف مقابل بتواند در آینده تسری یابد، باید همانگونه که گفته شد منتظر هرگونه تغییر پیش بینی نشده در آینده سیاسی ترکیه بود.

تورم ۲۰ درصدی، افزایش بیکاری، سقوط ارزش لیر به یک سوم و همچنین رکود اقتصادی که گریبان ترکیه را گرفته را می توان از جمله دلایلی برشمرد که موجب کاهش محبوبیت رجب طیب اردوغان و حزب متبوعش در این کشور شده است.

اما در کنار مسایل داخلی یک نکته کلیدی نیز در سیاست خارجی ترکیه به ویژه روابط این کشور با آمریکا که در روزها و ماه های اخیر به علت خرید سامانه اس 400 روسی از سوی ترکیه و تهدید به تعلیق فروش جنگنده های فوق مدرن اف 35 به ترکیه از سوی آمریکا و نیز موضوع مربوط به اکراد شمال سوریه و حساسیت ترکیه نسبت به برخی از گروه های کردی مستقر در این منطقه و حمایت آمریکا از آنها میان آنکارا و واشنگتن به وجود آمد، باقی می ماند.

اینکه اگر آرایش سیاسی در داخل ترکیه بهم بریزد، آیا در آن صورت باز هم میان ترکیه و غرب مشکلات باقی خواهند ماند و یا این موضوع روند دیگری را در پیش خواهد گرفت.

به صراحت باید گفت که، به استثنای بخشی از جامعه ترکیه که بسیار رفتاری غربگرایانه دارند، عموم بدنه جامعه این کشور بشدت مخالف آمریکا و غرب هستند. برخی این رفتار ترک ها را ناشی از روحیه ناسیونالیستی و پان ترکیستی قوی در میان جامعه ترکیه دانسته و برخی نیز آن را ناشی از گرایشات مذهبی و قومی و حتی سیاسی مانند لائیک و غیره ارزیابی کرده اند.

صرف نظر از این که کدام عامل در روحیه ضد غربی مردم ترکیه نقش اساسی داشته و دارد، باید اذعان کرد که، در هر صورت موضوع اختلافات ترکیه با برخی کشورهای غربی حتی با روی کارآمدن احزاب مخالف همچنان باقی خواهد ماند.

بنابراین انتخابات شهرداران در ترکیه که به تازگی برگزار شد، در آینده سیاسی این کشور به حدی از اهمیت برخوردار خواهد بود که در هر شرایطی باید آن را نقطه عطفی در نظام سیاسی این کشور و نیز سیاست های داخلی و خارجی آن دانست.